

Potem postajamo bogovi med bogovi,
ki se ne gibljejo, ki se ne vidijo,
ki so bogovi zaradi bogov.
In nekdanje steze se razlivajo umazane
med njimi zapoznelimi kipi,
pojoči v davnini in zgneteni v skrito stvarnost.

To je daleč, daleč je moj bog,
daleč je moj bog moje zavesti in vsi
si ga hočemo prikrojiti in oskruniti
vožnjo resnice,
da bi le ohranili in molčali
v brezmejnem molku do konca.

Vedno ostaja najvišja številka,
številka tvojega dne,
številka tvoje hoje in postave,
številka tvoje duše.

PRAVLJICA O SLAVI

Jože Felc

*V soboto bo v šoli igra v treh dejanjih. Po
igri bo sestanek, govorili bomo o britofu in novi
šoli!*

(Plakat na šolskih vratih)

Mrak se je pogrezal in vabil. Nad reko je migotala siva krpa. Tam, kjer se naš potok izliva v reko, je peščena naplavina, po njej sva z Majo dan za dnem grebla in našla včasih rjast dinar, ki ga je s smetmi vred na pol slepa Tona pometla pijancem v gostilni in vrgla za zid. Če sva našla kovanec, sva stekla v štacuno in kupila bonbone. Ko se je mrak stopil v noč, sva se pretaknila med vrbjem, splezala na cesto in po kolniku stekla domov.

Mama je šivala ob petrolejki, očeta pa ni bilo nikoli doma. Sestra se je sprehajala po temni kuhinji in ponavljala pesem, ki naj bi jo v soboto po igri zapela na odru:

»Hej, tovaariši, pod orožje vsi
za svobodno Slovenijo!...«

Tolikokrat jo je ponovila, da smo znali pesem že vsi na pamet. Najbolj je sestro jezilo, da jo znam tudi jaz, zdelo pa se mi je, da je mama tega potiho vesela.

Zvečer je potrkala in hkrati odprla duri mlada učiteljica Elza. Z Bredo naj bi ponavljali pesem. Tovarišica Elza je hinavsko vlekla Bredino zabitost iz sramote, ki ji je bila vir moja in mamina navzočnost.

»Hej, tovaariši, pod orožje vsi
tujec moora z naaše zemlje...«

Pa spet ni znala naprej. Prisiljeno se je zasmejala, ko je spet in spet zabredla v grozečo brezizhodnost. Sla ponosa in časti, ki je vedno plala v meni, mi ni dala miru.

(Ob temnih večerih, ko je zunaj deževalo in treskalo, sem stal nad oblaki in hrepenel po prošnji, ki jo mora pred moje noge izpričevati bedno ljudstvo. Uslišal sem, a vedno šele takrat, ko so se strele že plazile po stenah Plantarjeve hiše in pred Majinimi očmi ogrožale premoženje in sladkost, ki sta napolnjevali njihov prostor. Zjutraj, ko sem srečal Majo na kolniku, sem bil še bolj ponosen, takoj sem ji z dejanji izpričal svojo moč in usmiljenje.)

Sestra ni in ni uspela. Stopil sem v izbo in na ves glas zapel:

»Hej, tovaariši, pod orožje vsi
za svoboodno Sloveenijooo!...«

Med petjem sem čutil molk, ki je bohotal v kuhinji; slutil sem hinavski nasmešek tovarišice Elze — izpod namazanih ustnic so pogledali zlati zobje. Mama je obstala in privila plamen na smrdeči petrolejki; ko sem nehal, se je njen nasmeh srečal z lepimi ustnicami učiteljice Elze. Sestra se sprva ni zavedela sramote, ki je silila v kuhinjo, potem je stopila k shrambenim vratom in pritisnila lice k temnim mrežam, ki so branile mrčesu v shrambo. Zdelo se mi je, da je ostala v zraku zadnja beseda »Slovenijooo«. Tovarišica je bila hinavska, v šoli je tepla s šibo po rokah umazano otročad in se nasmihala, zdaj pa:

»Dajva, Bredica, poskusiva še enkrat!«

»No, Breda, ubogaj gospo učiteljico!«

Breda pa spet ni prišla daleč, ko se ji je znova ustavilo. Poslušal sem in se bal njene brezizhodnosti. Ko je zorela mučna tišina in je tovarišica Breda dostopnjevala položaj v brezupje, sem se pritisnjen k

vratom spomnil ogabnih podtikaj, ki jih je Maja popoldne izbruhnila na gostilniškem smetišču ob reki, ko sva brskala za rjastimi kovanci:

»Vaša Breda bo deklamirala samo zato, ker hodi tovarišica Elza na vašo njivo po solato in peteršilj.«

»Joj ...«

Občutek je bil podoben zadregi, ki jo spremlja nevšečno potenje.

»Platnarica si je izmislila,« me je spreletelo.

»Naj pa on zapoje,« je čez čas rekla polglasno mama, »saj ima močan glas.«

»Saj res, Bredica, boš pa drugič, ko bo več časa za pripravo.« Tovarišica Elza je pokazala zlate zobe. Odmaknil sem glavo od vrat in se bal naslednjega. Sestra je pogledala po kuhinji, sklonila je glavo, spekel me je njen pogled — mešanica očitkov in nemoči, celo nekaj prošnje je bilo v njem. Potem se je obrnila in brez pozdrava odšla iz kuhinje. Vedel sem, da joka in se oklepa vrat drvarnice.«

»Joj, joka ...«

Takoj ko je Breda odšla, sem se spomnil Maje, in spet zamrzil Elzo, saj je že tako in tako nisem rad videl. Usedel sem se na posteljo in pričakoval, v prividu pa sem že dojemal ploskanje in prikimavanje, ki bo napolnjevalo dvorano, ko bom zapel. Platnarica se bo zavedala svojega poraza in bo prva nehala ploskati, toda že naslednji hip jo bo ob pogledu okoli sebe zajel nov val navdušenja in bo spet združila dlani. Navdajalo me bo hrepenenje do vrhunca, v katerem sem videl ponovitev svojega uspešnega izvajanja. Sedel sem na robu mamine postelje. Pogovora med mamo in učiteljico Elzo nisem več poslušal.

»H- hu- hudiča i-i-igra, k-kaj b-bi t-to, b-ri-britof, b-bri — britof,« je Tevž naslednjega večera razlagal v Čemažarjevi oštariji.

Sedel sem na očetovih kolenih, obrnjen k oknu, kjer so trepetale karbidovke. Knapi so posedli, naročili vino, zabavljali čez delovodje in oblast, ki je zvišala cene kruhu in vinu.

Tevž je dan za dnem obračal mastno ilovico, v katero so zagrebali »na- naše de-de-dede i-in p-pra-pra de-dede-de.« Teh dveh besed Tevž nikdar ni uspel izgovoriti. S Francekom sva ga sprožila, in ko je začel zlogovati svoja grobarska čustva in sentimentalnosti, sva se začela režati in vpiti drug na drugega:

»Pra, pra, pra ...«

V Tevžu je zavrela sla, ki ga je obsedla tisti zimski večer, ko so ga gnali čez vas Lahi, ker je njegov papagaj znal zažvižgati nekaj

taktov Naprej zastava Slave... Ptiču so karabinjeri zavili vrat, Tevža pa uklenjenega gnali čez vas v keho, kot je imenoval zapor.

»B-babe s-so s-se z-zbr-zbrale n-na o-oknih.«

Ko so Tevža pripeljali na sredo vasi, je zapel na ves glas:

»Naprej zastava Slave,
na boj junaška kri,
za blagor očetnjave...«

S Francekom sva se smejala stokrat ponovljeni Tevževi zgodbi, stekla sva med križi in nagrobniki ter vpila: »Pra, pra, pra...« Brez zavesti in čustev. Vedela sva, da so Tevžu medtem polzele po licih solze. Ni jokal zaradi kosti, ki jih je metal iz jame, zaradi najinega smeha in zaradi Naprej zastava Slave je jokal. Tudi sva vedela, da je še poprej zamahnil za nama z ostro, mastno lopato ter zaklel:

»P-pro-k-kleti m-mulci!«

Ko sva se slednjič ustavila ob reki, sva se včasih oddolževala. Včasih sva po produ nabrala poln koš starih cunj, ki jih je povodenj prinesla iz mesta, in jih nesla Tevžu, da jih odpelje na Odpad. Denar je Tevž še isti večer zapil v Čemažarjevi oštariji.

Z očetovih kolen sem požiral Rajčkove avanture z Nemci in Česnikove spopade z živo skalo v jami. Česnik je bil vedno zmagovalec v dvobojih s skalo, iz katere solzi bela kovina. Mile je sanjal privide o moči in slavi svojega knapovskega porekla. Njegove besede so bile podobne besedam tovarišev iz okraja, ki so se trikrat na leto s črnim avtom napotili v našo vas in povedali:

»Gradimo prihodnost, tujce smo pregnali, nikdar ne bomo popustili reakciji, ustvarjamo socializem!«

Mile je noči prebedel ob Jurčiču in Finžgarju, rad se je pohvalil s tem.

Za mizo je sedela Liza, ki so ji bili Nemci ustrelili zaročenca, in se je potem vdajala vinu in Tevžu. Moj oče v družbi ni nikoli mnogo govoril, knapi so ga prištevali k močnejšim in redkobesednejšim. Če je le katero povedal, je zadel. Znal pa je tudi udariti svojemu prepričanju v prid in ponosen sem bil na to. Ob takih prilikah sem se bal najhujšega, čeprav si vsega nisem znal prav zamišljati.

Ko sem občudoval Rajčkov smeh in Miletovo razneženo cvrčanje ob njem, je v meni zrasla pisana preproga prividov.

Omizje občuduje mojo pesem, nad karbidovkami in otrdelimi dlanmi pojem sebi in njim v ohrabrenje. Ne vem, zakaj sem vedno gledal v njih moškost, pomešano s trpkostjo, ki se vleče do žalosti. Ko

je nekoč Rutarjevega Staneta v jami pritisnilo in je izdihnil v groznih mukah naslednji dan, sem se zavedel, da imam prav. Blodnje o usmiljenosti in žrtvovanju so me tirale v jok, ki se ga proti svojim navadam skoraj nisem sramoval. Smrt sem poznal, Tevž mi je pravil o njej vijoličaste zgodbe; in ko so zagrebli padle borce, ki so jih pripeljali iz gozdov, sem tudi sam doživel obrežje smrti — Tevž mi je pomagal.

Gostilna je vrela od bolj in manj glasnih prerekanj. Tevž se je slednjič stisnil k Lizi, z rokami ji je segal okoli obilnih, a ponižnih prsi. Jecljal je nerazumljive besede, iz ust se mu je cedil curek bele slin. Oče se je menil z Vikijem Čadežem o jami, ni veliko pil, meni pa sploh ni dal nikoli vina. Za sosednjo mizo so zapeli; vedel sem, da nihče ne more zapeti »moje pesmi«. Prepričan sem bil, da jo znam samo jaz. Res je niso zapeli, tudi poskušali je niso, dokaz več, da se bom v soboto zvečer postavil v dvorani.

Slednjič sta se Liza in Tevž odvekla, Mile pa je ob Rajčkovi spremljavi zapel znano italijansko melodijo. Zmeraj se je na koncu kitice ponovilo: »O Mussolini, Mussolini.« Razumel sem, da se pesem norčuje iz Lahov.

Število karbidovk na oknu se je zmanjševalo, slednjič je tudi oče vzel svojo in sva odšla. Knapci so še dolgo utapljali v vinu žulje in trpkost, ki je nikdar niso hoteli priznati.

— — —

Tako je ukazala tovarišica Elza.

Mama mi je umila glavo in noge, oblekla belo srajco in modre dolge hlače ter obula sandale, v katerih je drselo. Potem me je za roko vodila eno uro pred pričetkom za oder; nikoli pozneje me ni mama nikamor peljala. Postavila me je v teman prostor za odrom in mi za bičala potrpljenje ter poslušnost. V samotnem kotu sem čakal in upal. Za menoj so prišle tudi nekatere lepo oblečene igralka in igralci, nihče pa me ni pogledal. Lenca, Pavla in Silva so se dobrikale fantom, ki so stali kot sveča ob platnenih kulisah. Nikogar ni bilo, ki bi mi bil naklonil nekaj besed. V dvorani je pošumevalo nekaj ljudi, skozi drobno lino ni prihajalo skoraj nič več dneva. Kovačeva Silva je privila petrolejko, tovarišice Elze pa ni hotelo biti od nikoder.

Osamljenost in strah sta mešala ugodje, ki ga je napolnjevala daljna neutešena radovednost.

Mile je v nasprotnem kotu božal Silvo, ona me je sem pa tja pogledala in se namrdnila. Nerodno ji je bilo, ker je vedela, da sledim Miletovi roki, ki se je izgubila pod belo bluzo in se sprehajala po

gladkem telesu. Moja prisotnost je slednjič sprožila Lencino roko, da je utišala petrolejkin plamen.

Vstal je polmrak. Lovil sem šepetanje v nasprotnem koncu. Nekateri so bili skriti za oblekami, ki so bile nemarno razvešene na politiranem obešalniku. Najbolj sta me skelela šepetanje in sumljivo premikanje za omaro.

»Oblačno je,« sem slednjič dojel Silvin glas, spremljal ga je ogaben nasmešek.

Počutil sem se žrtvovanega, najraje bi bil zbežal domov in se nikdar več pojavil, da bi me mučili, pa čeprav je iz zavesti vstajal privid končne slave. Izenačeval sem se z Lizo in Tevžem, pa z dlanmi knapov, ki so večer za večerom popadale po rjavi, z vinom politi mizi v Čemažarjevi oštariji — kot da kažejo žrtve velike zmage. Zamaknil sem se v petrolejkin plamen, ki se je poigraval s kovinskim obročkom, in doživljal Česnika, ki je tako zavzeto pripovedoval o spopadu s sivo skalo, iz katere se cedi bela kovina. Spletel sem žrtvovanje prav do umiranja. Nikogar ni hotelo biti, samo eden bi bil moral še vstopiti, pa bi se bilo vse rešilo. V grlu sem čutil pekočo kepo, pa bi bil vseeno zapel — tako bi bil zapel, da bi bili zanihali ostri plameni karbidovk, ki jih knapi postavijo na zidan podstavek. Spomnil sem se Tevža, kako je uklenjen sredi vasi zapel pesem, ki jo je žvižgal njegov papagaj, hkrati pa še močnejše zamrzil babe, ki so se nagnetle v oknih in se veselile njegove stiske.

Množica v dvorani je postajala ostrejša, stopnjevala je spremembe šepetanju, ki je bohotalo v polmraku.

Slednjič je nekdo odprl vrata v sosednji svetli prostor, za katerega skoraj nisem vedel. V njem so pošumevale tančice, ki so jih nosila nekatera dekleta. Tudi pari iz našega prostora so v hipu stopili v svetlo sobo. Navdalo me je razpoloženje, ki je stopnjevalo zavest zmote. Obhajalo me je hrepenenje po začetku, hkrati pa sem se zavedal, da sem bil žrtev mamine skromnosti. Dojel sem slog njenega razmišljanja:

»Da ne bo pob na poti, naj stoji tukaj, poklicali ga bodo, ko ga bodo potrebovali.«

Mama je vedno tako mislila.

Mama je vedno tako mislila. Tudi to sem vedel, da se sploh ne veseli mojega petja. Ob dobrih rečeh je bila vedno ravnodušna, slabih se je pretirano strašila.

V velikem prostoru je tovarišica šminkala lepo oblečene »gospode in dame«.

»Po koncu igre bo naš dečko zapel pesem, pa puško mu bomo dali čez ramo in titovko na glavo.«

Vsi so me pogledali in se nasmehnili, Kovačeva Silva pa me je pritisnila k svojim velikanskim prsim. Zardeval sem posebno še zato, ker je venomer ponavljala:

»Moj dečko, moj dečko...«.

Vse je bilo podobno brezmejnemu občutku sreče, ki me je navdajalo, kadar je mama vpričo mene in sestre z očetovo nožičko odpirala Unrra paket in se je prav pri vrhu pokazala pisana škatlica. Najslajše je pričakovanje sreče.

Igra je bila dolga in tovarišica Elza je bila vsa potna od sufliranja. Najbolj sem se smejal Miletu, ker je tako kričal, in Silvi, ker se ni znala jokati.

Iz kota med kuliso in zgrbančeno zaveso sem spremljal pisano dogajanje na odru. Čeprav nisem spremljal vsebine, se mi je v glavi motala urejena sled, ki je vodila razpoloženje v razburjenost, žalost in celo v jezo. Skozi drugo špranjo sem opazoval knape, ki so se gnetli na klopi na koncu dvorane, in tik pod odrom Platnarjevo Majo v družbi Franceka in Mirkota, ki sta vedno hodila na igro samo zato, da sta gledala igralkam pod krila. Nekoč ju je Maja zatožila tovarišici Elzi, ta pa ju je postavila k zaboju in sta morala nastaviti dlani.

Dogajanje je slednjič postalo odurno, posebno še zato, ker je tovarišica Elza tik nad mojo glavo polglasno šepetala stavke, ki naj bi jih govorili igralci na odru. Vse je postalo podobno veliki zmedi, odbijala me je tudi zavzetost, ki sem jo hkrati spremljal v dvorani skozi manjšo špranjo. Niti spomnil se nisem, da bom na koncu moral sam pred občinstvo po slavo. Stopnjevanje dogajanja na odru sem zdaj bolj bral iz zamaknjenosti občinstva, ki je postajalo zaradi umirjenega gledanja enolično, a napeto. Ob sebi sem čutil vročo potno gmoto, ki se je z rokami naslanjala na mojo glavo. Mehke prsi mi je tovarišica Elza položila na zatilje. Glave si nisem upal premakniti, sladko mehko sem čutil vseeno — veliko je pripomogla, da sem bolje dojemal vse, kar me je obkrožalo.

Lenci je bilo na odru ime Jerica, snubil jo je lepi Francoz, ki so mu rekli mēr, na koncu pa jo je dobil Mile.

Ko je zavesa padla, me je stisnilo, hkrati je tovarišica Elza odmaknila mehke prsi in se priklonila:

»No, dečko!«

V hipu je prinesla od nekod preveliko titovko. Česnikov Jaka mi je prislonil na ramo težko puško.

Sredi odra je postala mrka praznota, za zaveso je rojilo občinstvo. Postavili so me v sredino zaves, za menoj je stala lepa tovarišica Elza. Zdaj je postala lepa, in ker je postala lepa, je bila tudi dobra, in ker je bila dobra, me je pobožala po licih. Za kulisami so si nazdravljali in se slačili igralci. Vse je bilo le čaša grenkega zdravila.

»No, dečko!«

Razprla je krili zaves. Glave, ki so bile vse enake, so se utišale, oklenil sem se puške, ki je segala do poda, globoko sem vdahnil, prepričan sem bil, da me hočejo požreti, tudi tega sem se zavedal, da moram biti glasen. Lepa tovarišica Elza me je dregnila: »Hej, hej ...«

»Hej, tovaariši, pod orožje vsi,
tujec moora z naaše zemlje,
čaka Štaajerska, čaka Koorotan,
čaka siinje Jadraansko morje.
Zdaj puške v rooke.«

Zgrabil sem puško, ljudje so se zasmeljali, Tevž je dvignil roke in zaploskal.

»Le naj zapoje mitraljez.«

Tovarišica Elza je že poprej ponavljala: »sovrag, sovrag, sovrag ...« Zakričal sem ter dvignil obe roki:

»sovrag bo čuutil,
kako gorak je z nami plees,«

Prijel sem Jakovo puško in slovesno pogledal knape, ki so stali zadaj na klopeh.

»hej, tovaariši, ni nam žal krvi
za svoboodno Slovenijoo.«

»Živjo! Tako je!« so kričali in ploskali, slava me je obhajala, ko sem slovesno obračal glavo iz kota v kot in se spogledoval z ljudmi. Tudi Platnarica je ploskala. Tovarišica Elza me je potegnila za zaveso, občinstvo pa je ploskalo dalje. Na oder so se usuli našminkani igralci in me metali iz rok v roke, me stiskali in poljubljali, tudi Kovačeva Silva me je stisnila.

»Še enkrat, dečko, še enkrat.«

Postal sem umirjen, ničesar se nisem več bal, med petjem sem mislil na Tevža in Lizo, na Česnikovo skalo in na mamo, ki je sedela sredi dvorane. Bral sem ji ravnodušnost.

»Pa ji le ugajam.«

Krilil sem z rokami in prav tako uspešno končal. Potem je prišla slava.

Iz prve vrste se je dvignil Tevž, se zvlekel k odru in me potegnil k sebi. Puška je padla k tovarišici Elzi, ki je stala skrita za zaveso. Oklenil sem se ga okrog vratu, ljudje so se zasmeli in z začudenjem gledali. Bolj vlekel kot nesel me je na svoj prostor in me posadil na kolena. Mama je bila resna, ko sem se ogledal, sestra pa je grizla kito, razjedala jo je zavist. Vedel sem, da se bo sestra pohvalila z mano v šoli, in me je pojezilo. Slava pa je bila močnejša.

Izpred odra sta se nasmihala Maja in Francek. Zdelo se mi je, da se vse raduje z mano. Oglednil sem se, zadaj je sedela Liza; ko sem jo ujel s pogledom, je iz umazanega žepa privlekla pest suhih hrušk in mi jih pomolila čez Tevževo ramo. Pogledal sem okrog sebe in rastel s slavo.

— — —

Odgrnilo se je, na oder so prišli možje, usedli so se okoli mize in sestanek se je začel. Kožarjev Janez je takoj omenil »našo novo šolo« in »naš zanemarjeni britof«. Potem je povzel besedo Kovač, največji mož na vasi. Dolgo je govoril o grobarju, ki po mnenju »dohtarja« zagreba mrliča preplitko, ne skrbi za čistočo in je tako in tako vedno pijan. Tevž je dvignil obe roki in z glasnim negodovanjem segel Kovaču v besedo:

»K-ko b-bo p-prvi m-mr-mrlič p-po-b-egnil iz j-ajame, m-me p-pa p-pokli-či-či-te n-na z-za-govor...«

Vsi so se zasmeli. Ko je končal, je vstal in z velikimi očmi ošinil smeh, ki je zabohotal v prostoru. Prijel me je za roko in me vlekel iz dvorane. Možje na odru so molčali in zrl v mizo, ljudstvo pa se je nasmihalo in šepetalo.

Zdaj nisem več vedel, ali je to slavno ali ne, Tevžu sem zaupal, vseeno sem se bal množice. Za vrati je stala tovarišica Elza in me pobožala po laseh, ko me je Tevž vlekel mimo. Zdaj bi si ne mogel več priznati, da je lepa. Med mojim petjem na odru in Tevževim izbruhom je zijal prepad — nepremerljiv in grozeč. Tevž me je stiskal z zgrbančeno dlanjo, mrmral je nerazumljive zloge in vztrajal. Predvsem vztrajnost me je hrabrila. Vedel sem, da me bo vlekel v Čemažarjevo oštarijo, mi nãlil vina ter mi kozarec s silo pritisnil k ustom. Momljaj bo zgodbo o papagaju ali celo obnavljal slavo, ki je spremljala moj nastop. Tevž ne bo nikdar pozabil slave, vedno me bo spominjal nanjo, ko bo metal rjavo ilovico iz nove jame.

V šoli je še tekel sestanek. S Tevžem sva bila v Čemažarjevi oštariji sama. Ponudil mi je žganje, skoraj vlival ga je vame, dokler ga debeli Čemažar ni opomnil. Pačil sem se, izmikal, dokler nisem pritisnil bolne glave na Tevževe kosmate prsi.

»D-do-dobro s-si z-za-p-pel, d-de-dečko.«

Težko sem ujel priznanje, ploskanje je ostalo kot daljna blodnja, kot neizpolnjena želja. V glavo je silila vročica. Tevž se je igral s kozarcem, v katerem je bilo še malo bele, smrdeče tekočine, potem je tudi to izpil. Bal sem se, če bo zdaj hotel oditi.

Naročil je vino in pil ter blodil. V gostilni sva bila še vedno sama. Pod okni se je vlekla reka in odnašala blodnje.

»S-saj s-si c-cel f-fa-fant.«

Iz njegovega neurejenega besedičenja sem komaj dojel nekaj stavkov. Z njegovimi mislimi pa se je mešal občutek mamine resnosti. V žepu me je tiščala pest Lizinih suhih hrušk, pa se nisem mogel premakniti. Za okni sta bili samo noč in reka, reka pa je brezkončna kot neuslišana prošnja ali mlado upanje.

Naslednjega dne sem bil za to tepen...

ELZA

Odlomek iz pesnitve

Louis Aragon

Gihan — Katum pomeni kraljica sveta; ni bila prva med slavnimi damami, ki so jih ljubili veliki vladarji.

Ta princesa je slovela po tem, da zna bolje zlagati pesmi kakor katerakoli druga ženska.

Nekega dne, ko je bila v kopeli, je sultan, njen mož, vrgel prednjo kepico zemlje, ker je hotel, da bi spregovorila; povedala mu je pesem perzijskega pesnika Zahira, katere smisel je tale:

Svet je podoben na pol porušenemu gradu, sezidanemu ob najbolj deročem hudourniku, ki dan za dnem po koščkih odnaša njegove zidove in temelje; vaša želja, da bi ga popravili s kepico zemlje, je jalova.